

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

Vrijdag jl gaf wetenschapper Robbert Dijkgraaf op de televisie uitleg over het oneindige. De werkelijke betekenis van dat begrip kwam daarbij helaas niet aan de orde. Daarom vul ik hem maar aan in *Mijn weekblad*/.

De waarheid over oneindig

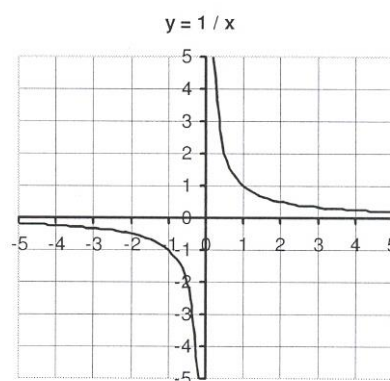
Zoals we allemaal weten is onze werkelijkheid opgebouwd uit drie dimensies. We kunnen naar links of naar rechts, naar voren of naar achteren, naar boven of naar beneden (of combinaties hiervan). Meer mogelijkheden zijn er niet. Er bestaan veel, soms nogal stoutmoedige, beweringen over een vierde dimensie. Sommige filosofen beweren dat die onbekende vierde dimensie de tijd is, omdat ook een reis naar het verleden of naar de toekomst ons niet gegeven is. Ze hebben echter aantoonbaar ongelijk. De vierde dimensie is het Niets, het gebied van de Nul.

Voor het bewijs van die stelling kijken we naar de meetkundige figuur van de hyperbool.

Het is de kromme die aan de bovenkant van het papier, de y-as steeds dichter naderend, tenslotte verdwijnt om dan - als een duveltje uit een doosje - onderaan weer op te duiken na intussen buiten het heelal de lijn van de asymptoot te hebben gekruist. Vervolgens loopt die lijn dan rechts van het papier af om links, aan de andere zijde van de x-as, weer terug te keren. En wat passeert die lijn als je hem oneindig verlengt? Juist: de nullijn. Het oneindige is het land van het Niets.

Lof voor Benny Goodman

De rassenscheiding in de Verenigde Staten gold nog volop in de dertiger jaren van de vorige eeuw. Toch had Benny Goodman (1909-1986) in die tijd succes met zijn jazzkwartet dat bestond uit twee blanke (hijzelf en Gene Krupa) en twee zwarte muzikanten (Teddy Wilson en Lionel Hampton). Dit statement tegen de rassendiscriminatie verdient een ereplaats in de historie.

De hyperbool reikt viermaal naar de nul, dus naar het oneindige niets..

De woordenmakers

Van Multatuli (1868 in *Ideën XXX*) is het woord *buitenissigheid* afkomstig. Abraham Kuyper maakte het woord *kleinzielig*. Kleinzielig is hij die een kleine ziel heeft, dus: bekrompen. Marten Toonder bedacht de woorden *denkraam* en *min-kukel*. Tot de meest bekende woordenmakers van onze tijd behoorden de TV-makers Koot en Bie. Woorden als 'regelneef', 'jemig de pemig' en 'winterklaar' werden ooit door Van Kooten en De Bie verzonnen. Het duo bezat het vermogen de tijdgeest haarscherp in nieuwe woorden te vatten. Het woord 'doemdenken' benoemde heel precies de heersende pessimistische stemming van begin jaren '80 en het gebrek aan vertrouwen in de toekomst.

Deze week vieren we Sinterklaas. Daarom uit mijn archief deze foto van mijn zoon toen die nog in de goedheiligman geloofde.

